

Új felvételi módszerek az OMKDK könyvtárosképző szaktanfolyamán

Az OMKDK Könyvtárosképző Szaktanfolyam esti és levelező tagozatán 1973 februárban induló új évfolyamokra összesen 113 fő jelentkezett munkaadói javaslat alapján. Ez - egy-egy tagozat optimális /25-28 fő/ létszámához viszonyítva - 100%-os tuljelentkezésnek felel meg.

A hallgatók kiválasztása a Művelődésügyi Minisztérium /MM/ által elrendelt felvételi vizsgákon történt, mely alkalommal a jelentkezők szakmai tájékozottságukról, valamint egy választott /angol, orosz, német vagy francia/ idegen nyelvben való jártasságukról adtak számot érettségi szinten.

Az 1972 év végén megtartott felvételi vizsgák lebonyolítása bizonyos fokig különbözött a korábbi gyakorlattól. A szakmai szóbeli vizsga helyett a jelentkezőknek ezuttal 20 kérdést kellett írásban megválaszolniuk.

A kísérleti jelleggel bevezetett írásbeli szakmai vizsga előnyösebbnek tekinthető

- egyrészt azért, mert minden jelentkezővel szemben teljesen azonos szintű és jellegű követelményeket támasztott;
- másrészt mert kiküszöbölt minden szubjektivitást azáltal, hogy a dolgozatokat név nélkül /szám-jelzettel ellátva/ - előre meghatározott szempontok szerint - bírálta el a vizsgabizottság.

Ugyanakkor hátránya a módszernek, hogy nem ad alkalmat a könyvtáros jelöltek fellépésének, beszédképességének, általában a pályára való alkalmasságának mérésére és egyéniségének a személyes benyomás alapján való megítélésére.

A könyvtári-tájékoztatási szakterület témaköréből, valamint az általános műveltség köréhez tartozó ismeretanyagokból vett számai felvételi vizsgakérdéseket, illetve a feleletek értékelési rendszerét az alábbiakban ismertetjük. /A kérdések megválaszolására 1 óra állt rendelkezésre./:

Feladat /kérdés/	A megfelelő válasz kritériuma	A feleletek értékelése /pontszám/
① Jellemezze könyvtárát és az Ön munkakörét, munkáját, legfeljebb 10-15 sorban	Mondanivalójának lényegét röviden, pontos megfogalmazásban írja le	0 - 5

Feladat /kérdés/	A megfelelő válasz kritériuma	A feleletek értékelése /pontszám/
② Milyen magyarországi könyvtárakat ismer?	5 könyvtárat hibátlanul megnevez	0 - 5
③ Mi az OMPB rövidítés jelentése? Mit tud ennek az intézménynek tevékenységéről?	Helyesen oldja fel a rövidítést és ismerteti az intézmény lényeges tevékenységét	0 - 4
④ Mi a különbség a szerzői betűrendes katalógus és a szakkatalógus között?	A katalógustípusok közötti különbséget világosan meghatározza	0 - 3
⑤ Sorolja fel könyvtárának gyűjtőkörébe /munkahelyének profiljába/ tartozó tudományágakat, szakterületeket /pl. geológia, bányászat, üzemszervezés/	Könyvtárának gyűjtőkörét szabatosan megfogalmazza	0 - 3
⑥ Soroljon fel néhány, könyvtárának gyűjtőkörébe tartozó /munkahelyének profilját érintő/ szakfolyóiratot	5 megfelelő - primer vagy szekunder - szaklapot pontosan megnevez	0 - 5
⑦ Mit tud a Posta Központi Hirlapirodról?	A válasz: hazai és külföldi sajtótermékek terjesztője	0 - 3
⑧ Ez minek a jelképe, emblémája?	A válasz: Nemzetközi Könyv-év 1972.	0 - 5
		
⑨ Mit tud az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ tevékenységéről?	A válasz tartalmazza az Intézet feladatait, tevékenységét	0 - 4

Feladat /kérdés/	A megfelelő válasz kritériuma	A feleletek értékelése /pontszám/
10. Mi a KGST?	A rövidítés feloldását megadja és tevékenységéről számot ad	0 - 5
11. Soroljon fel néhány budapesti muzeumot	4 muzeumot megnevez	0 - 3
12. Soroljon fel néhány fejlődő országot	4 országot megnevez	0 - 4
13. Sorolja fel a hazai ipari minisztériumokat	Felsorolja az alábbiakat: KGM, NIM, Kip.M., ÉVM, KPM /esetleg MEM/	0 - 5
14. Ki volt Szabó Ervin?	Szabó Ervinnek a magyar könyvtárügy fejlesztése terén végzett munkáját röviden ismerte-ti	0 - 5
15. Soroljon fel legalább 3 neves magyar feltalálót és találmányát /lehetőleg munkahelyének szakterületéhez kö-zelállókat/	A kérdésnek megfelelően pontos, szabatos választ ad	0 - 5
16. Mi az UNESCO?	A helyes feloldást magyarul közli /Egyesült Nemzetek Szervezetének Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Intézménye/	0 - 4
17. Milyen műszaki és gazdasági programokat ismer a TV-ből vagy a rádióból?	3 műsorfajtát felsorol /pl. Delta, Prizma, Antenna, Vikat ismer a TV-ből lággazdaság hírei stb./	0 - 4
18. Soroljon fel néhány jelentős hazai ipari/mezőgazdasági beruházást	Legalább 3 újabb vagy folyamat-ban lévő beruházást /létesít-ményt/ megnevez	0 - 5
19. Mi a "science fiction"?	A válasz: tudományos fantasztikus irodalom	0 - 3
20. Miért lett könyvtáros?	Kiváncsán: megfelelő kifejező-készség, gondos fogalmazás	általános értékmérő

Az egyes feleletekre adott pontszámok összegezése alapján a szakmai felvételi vizsga értékelése a következők szerint történt:

71 - 80 pontszám között	5 pontérték
61 - 70 " "	4 " "
51 - 60 " "	3 " "
25 - 50 " "	2 " "
0 - 25 " "	0 " /elégtelen/

A szakmai vizsgakérdésekre önálló megfogalmazásban adott és a tárgyi tudás mellett megfelelő kifejezőkészséget is igénylő feleletek elbírálása igen munkaigényes feladatnak bizonyult és sok problémát vetett fel. Például:

• hogyan értékelje a vizsgabizottság azt a feleletet, mely az ismereteket pongyola stílusban közli, illetve a tartalmi értékeket úgy kell kihámozni belőle;

• milyen elbírálásban részesüljön az a felelet, amely a megfelelő válaszok mellett helytelen adatokat is közöl. /Például: a 13. kérdésre pontosan felsorolja az 5 ipari tárcát, ugyanakkor a Munkaügyi Minisztériumot is megemlíti./

Ilyen és hasonló esetekben a vizsgabizottság eggyel alacsonyabb pontszámmal értékelte a válaszokat.

Az általános értékmérőként szereplő 20. kérdés feleletének elbírálása lehetőséget nyújtott bizonyos korrekciók végrehajtására a pontszámok össz-értékének fel- vagy lefelé kerekítése révén. Például: ha a jelentkező által elért pontszámok értéke 60-at eredményezett, ezt a bizottság - érdem szerint - felemelhette 61-re, mely már nem 3, hanem 4 pontértéknek felelt meg.

Az idegen nyelvi írásbeli vizsga részben feleletválasztós tesztekből, részben fordítási gyakorlatokból állt.

Miután a nyelvtanítás eredményessége nagymértékben függ attól, mennyire sikerül homogén csoportokat kialakítani, a tudásszint megállapítása alaposabb felmérést igényel. Ezért a tankönyvtár az írásbeli vizsga mellett szóbeli vizsgát is rendszeresített. A szóbeli vizsga általában a köznapi életből vett, hosszabb-rövidebb idegen nyelvű szövegeknek első olvasásra történő megértését tűzte feladatául.

A szakmai és idegen nyelv felvételi vizsgák alapján elérhető pontérték a következőképpen alakult:

A szakmai felvételi vizsgán elérhető maximális pontérték	5
Az idegen nyelv írásbeli és szóbeli vizsga átlageredménye szerint elérhető maximális pontérték	5

Az állami nyelvvizsga bizonyítvánnyal rendelkezők pontértéke	6
<u>Maximális pontérték: . . . . .</u>	<u>11</u>

A tájékoztatási szakemberképzés ügyének szem előtt tartásával, illetve az elutasított jelentkezők fellebbezése alapján a Tankönyvtár az optimálisnál jóval magasabb létszámú tanfolyamok indítását irányozta elő. Ezek szerint az 1973 februárban induló esti és levelező tagozatokra

felvételre került	81 fő
helyhiány miatt elutasított	11 "
elégtelen felvételi vizsga miatt elutasított	16 "
visszalépett	5 "
	<hr/>
jelentkezők száma összesen	113 fő

A helyhiány vagy sikertelen felvételi vizsga miatt elutasított jelentkezők egy év múlva ismét pályázhatnak, amennyiben a szakterületen maradnak. A közbeeső idő alatt lehetőségük van a tárca-, ill. alközpontok által szervezett alapfoku könyvtárosi tanfolyamokon szakmai tudásukat fejleszteni vagy a felvételi vizsgakövetelményeknek megfelelő nyelvtudásukat növelni.

B.I.

